

**АЛГОРИТМ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ**

Анотація. Розглянуто розробку інвестиційного проекту, яка складається з кількох етапів, кожен з яких є обов'язковим для ухвалення обґрунтованого рішення. Розглянуто суть інвестування як найбільш важливого аспекту діяльності підприємства, комерційної структури, що прагне успішно розвиватися. Запропоновано алгоритм розробки інвестиційного проекту.

Аннотация. Рассмотрена разработка инвестиционного проекта, которая состоит из нескольких этапов, каждый из которых является обязательным для принятия обоснованного решения. Рассмотрена сущность инвестирования как наиболее важного аспекта деятельности предприятия, коммерческой структуры, которая стремится успешно развиваться. Предложен алгоритм разработки инвестиционного проекта.

Annotation. The development of investment project consists of several stages, necessary for making an informed decision. The article describes the nature of investment as the most important aspect of the business commercial entity which tends to thrive. The algorithm of investment project development is proposed.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний проект, життєвий цикл проекту, діяльність, підприємство, техніко-економічне обґрунтування, доцільність, ефективність, прибутковість.

Інвестиції є основою розвитку підприємств, окремих галузей та економіки країни в цілому. Від уміння інвестувати залежить розквіт чи занепад власного виробництва, можливість вирішення соціальних та екологічних проблем, сучасний рівень і потенційний динамізм фізичного, фінансового та людського капіталів.

Без надійних основ інвестиційної діяльності, якими професійно володіли б спеціалісти відповідного профілю, важко сподіватися на сталий розвиток вітчизняного виробництва, науково-технічний і соціальний прогрес, а з ними і на належне місце у світовому господарстві.

Актуальність теми полягає у тому, що дослідження проблеми інвестиційної діяльності на рівні підприємства потребує ретельного вивчення для прийняття ефективних управлінських рішень.

Теоретичні та практичні засади оцінки доцільності інвестування у своїх роботах розглядали такі вчені, як: Татаренко Н. О., Поручник А. М., Губський Б. В., Пересада А. А., Терещенко О. О., В. Геєць, Г. Гольдштейн, П. Заваліна, О. Кузьмін, В. Ковальов, І. Лукінов, В. Марцин, Є. Мних, Г. Мамутова, Г. Нам та ін.

Метою статті є представлення формалізованого методу і критеріїв оцінки прийняття рішень в інвестиційній політиці підприємства, дослідження обґрунтованості інвестиційного проекту на кожному етапі розробки, що дасть змогу мінімізувати складність при прийнятті інвестиційних рішень.

Об'єктом дослідження виступає розробка інвестиційного проекту.

Предметом дослідження є теоретико-методична основа щодо обґрунтування етапів інвестиційного проекту на рівні підприємства, а саме розглядання проекту у розрізі фаз та етапів його життєдіяльності, тобто синтез.

Об'єктивною основою інвестиційної діяльності будь-якого підприємства є інвестиційні цикли, тобто процес, який реалізується протягом часу здійснення інвестицій і визначається як комплекс заходів від моменту прийняття рішення про інвестування до завершальної стадії інвестиційного проекту [1; 2].

Автор дослідження дотримується думки Губського В. Б., який під інвестиційним проектом розуміє сферу діяльності з утворення або зміни технічної, економічної або соціальної систем, а також розробку нової структури управління або програми науково-дослідних робіт [3].

Щоб обґрунтовано зробити оцінку привабливості інвестиційного проекту, слід ретельно дослідити шлях розробки та реалізації інвестиційного проекту.

В основі прийняття управлінських рішень інвестиційного характеру лежать оцінка та порівняння об'єму інвестицій, що пропонуються, а також майбутніх грошових надходжень.

Автором проведено дослідження робіт [4 – 8] та визначено що, розробка інвестиційного проекту повинна включати такі шість етапів.

Етап збору інформації та прогнозування об'єму реалізації товарів чи послуг. На цьому етапі необхідно зібрати якомога більше інформації про те, яким попитом буде користуватися продукція чи послуга у потенційних споживачів до її виходу на ринок. При цьому повинні бути виявлені та проаналізовані попит і ціни на аналогічні товари чи послуги, на товари-замінники, а також наявність фірм-конкурентів та їх політика.

Аналіз можливої ємності ринку збуту продукції, тобто прогнозування об'єму реалізації є дуже істотним на даному етапі розробки а також в цілому для проекту, оскільки його недооцінка може призвести до втрати певної частки ринку збуту, а його переоцінка – до неефективного використання введених за проектом виробничих

Етап прогнозування об'ємів виробництва та прибутку. Виходячи з можливого об'єму реалізації визначається розмір і технологічний рівень підприємства. Слід мати на увазі масштаб доступних джерел фінансування. Потім аналізуються ціни й умови оплати устаткування; порівнюються альтернативні варіанти, слід викупати устаткування чи брати в оренду; аналізується ринок оренди чи покупки необхідних приміщень; кількість, кваліфікація й оплата персоналу, що залучається і т. д.

Також на основі отриманих даних необхідно спланувати не тільки об'єм виробництва, а й планову собівартість товару чи послуги. Для цього необхідно, отримавши інформацію про можливі витрати та, провівши їх класифікацію, визначити собівартість. Інформація щодо прогнозованих цін реалізації і об'ємів виробництва дозволяє розрахувати плановий прибуток. Необхідним інструментом на даному етапі є аналіз беззбитковості.

Етап оцінки видів та рівнів ризиків. На цьому етапі піддаються критичному аналізу всі раніше отримані дані про об'єми реалізації і виробництва, відпускні ціни на продукцію, рівні витрат тощо, а також зроблені на їх основі висновки. Розглядаються різні варіанти погіршення кон'юнктури ринку. Це досягається за допомогою аналізу чутливості в рамках аналізу беззбитковості проекту.

Для отримання повної й об'єктивної картини також аналізуються різні можливі варіанти зміни кон'юнктури у бік поліпшення. У результаті проведення цього етапу отримують відповідь на питання, чи є ризики, пов'язані з даним проектом.

Етап визначення потрібного об'єму та графіку інвестицій. Розглянувши і проаналізувавши з погляду мінімізації всі витрати проекту, можна отримати інформацію про розмір капіталовкладень у необоротні активи. Аналіз схеми фінансових потоків, тобто побудова кошторису витрачання і надходження грошових коштів, дозволяє визначити розмір необхідного оборотного капіталу. Маючи в своєму розпорядженні детально розроблену інформацію про витрати, можна визначити об'єм і графік необхідних інвестицій.

Етап оцінки потрібних джерел фінансування. Розрахувавши об'єм і графік інвестицій, вирішується, які джерела фінансування, з числа доступних будуть використовуватися. У випадку, якщо власних засобів організації виявляється недостатньо й інвестиції передбачається здійснити за рахунок привертнутих кредитів, необхідний аналіз ринку позикових капіталів.

Етап оцінки значення вартості капіталу. Основною метою даного етапу є порівняння інвестиційного проекту, що розробляється, з іншими, альтернативними можливостями розміщення капіталу. Це досягається за допомогою методики, яка називається "аналіз інвестицій" або "аналіз капіталовкладень", що базується на розрахуванні трьох основних показників: чистого дисконтованого прибутку, ставки прибутковості, терміну окупності. Результатом досліджень, проведених на цьому етапі, є остаточна обґрунтована відповідь на питання про те, чи вигідний проект, що розробляється, і повинен він бути втілений в життя.

Таким чином, у даній статті було розглянуто послідовність виконання ефективно розробки інвестиційного проекту з точки зору її розділення на шість основних етапів. На кожному етапі характеризуються внутрішні та зовнішні взаємозв'язки операцій, завдань і ресурсів, які потребують чіткої координації у процесі виконання проекту. Автором запропоновано алгоритм розробки інвестиційного проекту.

Наук. керівн. Іпполітова І. Я.

Література: 1. Трояновська О. Б. Конспект лекцій з курсу "Інвестування" / О. Б. Трояновська. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 118 с. 2. Зимин И. А. Реальные инвестиции : учебн. пособ. / И. А. Зимин. – М.: Ассоциация авторов и издателей "ТАНДЕМ"; Изд. "ЭКМОС", 2000. – 304 с. 3. Губський, Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі: монографія / Б. В. Губський. – К.: Наук. думка, 1998. – 390 с. 4. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. – К.: Лібра, 2002. – 230 с. 5. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента / И. А. Бланк. – Т. 1. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 536 с. 6. Уильям Ф. Инвестиции / Уильям Ф. Шарп, Гордон Дж. Александер, Джеффри В. Бейли. – М.: Изд. "Инфра-М", 2003. – 1028 с. 7. Черваньов Д. М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: навч. посібн. / Д. М. Черваньов. – К.: Знання-Прес, 2003. – 622 с. 8. Череп А. В. Інвестознавство: навч. посібн. / А. В. Череп. – К.: Вид. "Кондор", 2006. – 398 с. 9. Бернс Б. Руководство по оценке эффективности инвестиций (методика UNIDO) / Б. Бернс, П. М. Хавранек; пер. с англ., перераб. и доп. – М.: АОЗТ "Интерэкспорт"; "ИНФРА-М", 1995. – 490 с. 10. Татаренко Н. О. Теорії інвестицій: навч. посібн. / Н. О. Татаренко, А. М. Поручник. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.